

עדכון אחרון: נובמבר 2018

תהליכי בנייה – חפירות

הגדרה

חפירות (Excavations) הינן ביצוע של חפירה, תוך יצירת חלל, תעלה או הנמכה על פני הקרקע שהוא מעשה בני-אדם ונוצר באמצעות פינוי אדמה.

עבודות חפירה הינן תהליך של פינוי אדמה, סלע או חומרים אחרים באמצעות כלים ידניים, ציוד מכאני או חומרי נפץ.

תנאים מוקדמים לביצוע חפירה

עבודות חפירה יש לתכנן בהתאם לתנאים הבאים:

א. תנאי קרקע:

- סוג קרקע
- מי תהום
- מאפייני קרקע וסלע אחרים
- זיהום קרקע
- פוטנציאל לסיכונים סיסמיים (כגון סדק באדמה, המסת קרקע, נפילות סלע)

ב. תנאים באתר חפירה

- מערכות תת ועל קרקעיות (מערכות חשמל, תקשורת, ביוב, מים, גז ועוד - צינורות וכבלים תת קרקעיים וקווים עליים)
- שיפוע של קרקע באתר
- זרמי מים, לרבות זרמים תת קרקעיים
- עצים
- מבנים סמוכים לאתר
- קיום חפירות אחרות בקרבת האתר
- תנאי מזג אוויר ותנאים סביבתיים באזור האתר.

דרישות דיפון בעת ביצוע חפירות

על פי דרישות תקנות הבטיחות בעבודות בנייה בעת ביצוע חפירות שעומקן עולה על 1.20 מ',
 התמוטטות הקרקע תובטח על ידי דיפון מתאים עשוי עץ, מתכת או חומר אחר בעל חוזק נאות, על
 ידי מערכת שגומים או על ידי כלונסאות

גורמי סיכון עיקריים בתהליך

גורמי סיכון גהותיים	סיכונים בטיחותיים
<ul style="list-style-type: none"> חשיפת עובדים לחומרים כימיים עקב זיהום אוויר בחפירה 	<ul style="list-style-type: none"> התמוטטות הקרקע פגיעת עובד כתוצאה מנפילת

גורמי סיכון עיקריים בתהליך

• חשיפה לרעש מזיק

חומר רופף

- נפילת עובד לתוך חפירה
- לכידת עובדים בתוך החפירה בזמן הצפתה

נוהג טוב בביצוע עבודות חפירה

ארגון עבודה

- בצע הדרכה לעובדים חדשים ולעובדים ותיקים לפחות אחת לשנה בדבר מניעת סיכונים והגנה מפניהם באמצעות בעל מקצוע מתאים.
- שלט את אזור העבודה בדבר הסיכונים הקיימים, לרבות שילוט בדבר הצורך בשימוש בציוד מגן אישי.
- השתמש בביגוד בעל שרוולים ארוכים, מכנסיים ארוכים. הרכב משקפי מגן. הגן ראש על ידי כובע מגן תיקני. הגן על כפות הרגליים על ידי נעלי בטיחות תקניות. הגן על כפות ידיים על ידי כפפות מתאימות.
- השתמש בציוד חשמלי מתאים בעבודה, תיקני, תקין ובדוק.
- ארגן חלל ייעודי במקום העבודה להסרת בגדי עבודה, וכיבוסם באופן מרוכז על ידי מקום העבודה.
- דווח על מפגעי בטיחות וגהות, כמעט תאונות או תאונות עבודה
- בצע ביקורת בטיחות של חפירה, מילוי, חציבה או דיפון על ידי מנהל עבודה בכל אחד מאלה:
 - מדי יום לפני התחלת העבודה;
 - אחרי הפסקת עבודה של שבעה ימים ולפני חידושה;
 - אחרי הפסקת עבודה בשל גשם או הצפה ולפני חידושה;
 - מנהל העבודה ירשום בפנקס הכללי את תוצאות הבדיקה

דרישות למקום עבודה

עבודות חפירה מתבצעות בשטח פתוח בו קיימים גורמים רבים בסביבתו של העובד, המהווים סיכונים גהות, כלומר, מסכנים את בריאותו ורווחתו של העובד (בעיקר אבק, סיכונים אקלימיים שגורמים להתייבשות גוף העובד, מכות חום, פגיעות קור, נפילות כתוצאה מהחלקה וכ"ו). למניעת פגיעות הנ"ל על מבצע הבנייה לנקות אמצעים כלליים לשמירה על גהות במקום העבודה:

- מחסה מפני מזג אוויר
- מקום מנוחה ואכילה
- ביגוד, נעלי בטיחות, מסכות, משקפי מגן
- מי שתייה
- עזרה ראשונה
- מלתחה
- נוחיות סניטרית
- שילוט הסיכונים באזור העבודה, שילוט במידת הצורך בשימוש בציוד מגן אישי.

בעת ביצוע עבודת חפירה

- השתמש בציוד ואביזרי חשמל תקינים ובדוקים לפי החשמל והוראת היצרן.
- השתמש בציוד מגן אישי:
 - בגדי עבודה בעלי שרוולים ארוכים, מכנסיים ארוכות, נעלי בטיחות, כפפות, קסדות מגן ומשקפי מגן.